

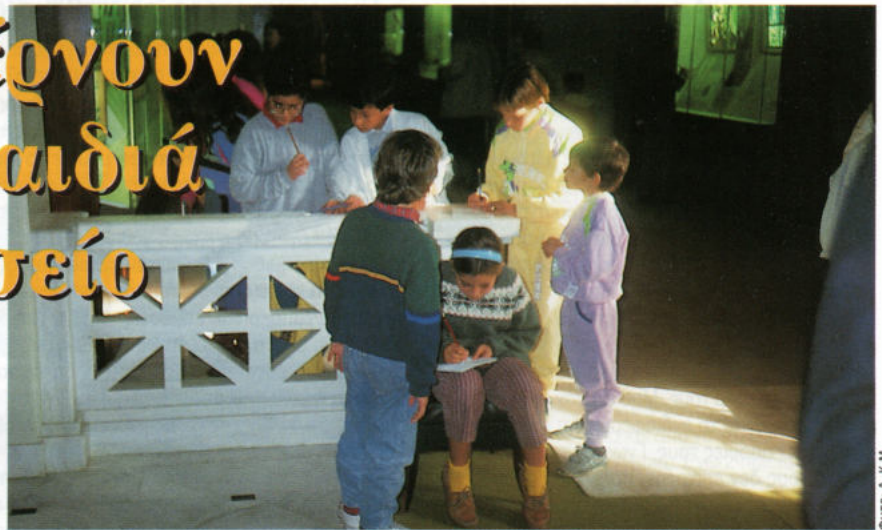
Οι φίλοι του μουσείου

Έτος ιδρύσεως 1978

Τριμηνιαία έκδοση των Φίλων του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Οι Φίλοι φέρνουν και πάλι παιδιά στο Μουσείο

Φωτο: Α. Κ-Μ

Άλλοι φροντίζουν τα μικρά της Καρέττα καρέττα, άλλοι αλυσοδέονται πάνω στις πόρτες των εργοστασίων που μολύνουν τα ποτάμια, γιατί εκείνους τους νοιάζει... Εμείς οι **Φίλοι** παίρνουμε ένα μέρος της ευθύνης της περιβαλλοντικής παιδείας με τις Μουσειοσκευές μας και τις δραστηριότητες του Παιδικού τμήματος, γιατί κι εμάς μας νοιάζει. Από τον Οκτώβριο του '98 προεκτείναμε την ευθύνη αυτή και μέσα στο ίδιο το Μουσείο, που τους δυο τελευταίους χειμώνες άνοιγε τις πύλες του για το κοινό μόνο τα Σαββατοκύριακα.

Όχι όμως πια! Με πρωτοβουλία της Άννας Μαργαριτούλη, δέκα εθελοντές εκπαιδεύτηκαν από επιστημονικά στελέχη του Μουσείου για δύο μήνες και ανέλαβαν τις ξεναγήσεις μαθητών, ενώ άλλοι δέκα στελεχώνουν το πωλητήριο. Με την εθελοντική αυτή προσφορά το Μουσείο μπορεί και πάλι να εκπληρώνει έναν από τους σκοπούς της ύπαρξής του, την επαφή των παιδιών με την ωραιότητα και την ποικιλομορφία του φυσικού μας κόσμου.

Βαριά η καλογερική του

εθελοντισμού, θέλει και συνέπεια και μελέτη και χαμόγελα. Έχει όμως τη μαγεία του και αυτό το διαπιστώνουμε καθημερινά. Το διαπιστώνουμε, όταν ο Μιχάλης απ' τα Λιόσια κολλάει το πρόσωπό του στο τζάμι της βιτρίνας με τον αργυροπελεκάνο... όταν ο Λευτέρης απ' την Κόρινθο ακουμπάει την καμηλοπάρδαλη και δεν καταλαβαίνει γιατί απαγορεύεται... Όταν η Ελένη απ' τον Κολωνό μένει με το στόμα ανοιχτό μπροστά στο θαύμα του ναυτίλου και η Μαίρη απ' το Πέραμα ανακαλύπτει πως ο σιδηροपुरίτης δεν είναι χρυσάφι. Χρυσάφι όμως είναι το χαμόγελο που μας αφήνουν φεύγοντας... Βρισκόμαστε μόλις στην τρίτη εβδομάδα της εφαρμογής του νέου προγράμματος, αυτής της νέας ουσιαστικής συνεργασίας μας με το Μουσείο, που την περιβάλλουμε με όλη τη σοβαρότητα που απαιτεί η

φήμη του Μουσείου και η θέση που κατέχει στη συνείδηση της ελληνικής και της παγκόσμιας επιστημονικής κοινότητας, αλλά και της καρδιάς μας.

Ο εθελοντισμός είναι μια αμφίδρομη προσφορά. Δεν θα είχαμε ποτέ την ευτυχία να προσφέρουμε, αν δεν μας είχε δοθεί η ευκαιρία. Γι' αυτή την ευκαιρία ευχαριστούμε το Μουσείο και υποσχόμαστε τη μέγιστη συνέπεια. Ελπίζουμε βέβαια σε μια διεύρυνση του πρώτου αυτού εθελοντικού πυρήνα.

Σας καλούμε λοιπόν, εάν ενδιαφέρεστε να βοηθήσετε είτε στο πωλητήριο, είτε στις ξεναγήσεις, να έρθετε σ' επαφή με το Γραφείο των Φίλων.

Το πιο πάνω κείμενο διαβάστηκε στη γιορτή της 20ετίας των Φίλων στις 18/11/98.

Σοφία Λούζη

Χορηγός έκδοσης μέλος μας που παραμένει ανώνυμο

Χάρης στους εθελοντές ακούμε πάλι παιδικές φωνές

Μετά από διακοπή ενάμιση περίπου έτους το Μουσείο ανοίγει και πάλι τις πύλες του στο κοινό. Σ' αυτό το άνοιγμα υπάρχουν αρκετές καινοτομίες με σημαντικότερη τη στελέχωση των αιθουσών από εθελοντές, όπως συμβαίνει σε πολλά μουσεία του εξωτερικού. Η δίμηνη εκπαίδευση των εθελοντών, το σχετικό εγχειρίδιο, ο σχεδιασμός και η οργάνωση των ξεναγήσεων γίνεται από τους Φίλους από τους

οποίους προέρχονται οι εθελοντές. Με αρκετή προσπάθεια κρατούμε χαμηλό τον αριθμό των παιδιών, όχι περισσότερα από 200 την ημέρα. Από το Νοέμβριο μέχρι το Φεβρουάριο γύρω στις 5.000 παιδιά επισκέφθηκαν το Μουσείο σε οργανωμένες ομάδες. Επίσης το πωλητήριο του Μουσείου, στελεχώνεται από εθελοντές - μέλη των Φίλων τις καθημερινές, και τα Σαββατοκύριακα.

A.K-M.

Ας πλησιάσουμε όμως λίγο κοντύτερα το καθένα από αυτά τα πρόσωπα

Αγγελική Τζαβάρα

Από την πρώτη κιόλας μέρα που άρχισα να συμμετέχω στις ξεναγήσεις η κάθε μέρα ήταν απρόβλεπτη και έτσι συνεχίζει να είναι. Τα παιδιά του σχολείου δίνουν πάντα μια νότα χαράς.

Θα μου μείνει αξέχαστη η ομάδα από τον Ασπρόπυργο. Ήταν όλα τους διαμάντια. Θυμάμαι τις δυο γυφτοπούλες, πιο ψηλές από τα υπόλοιπα παιδιά, γυναίκες σχεδόν στην ανάπτυξή τους, αλλά και στη φιλαρέσκεια που φανέρωνε το ντύσιμό τους. Μου έκαναν εντύπωση οι γνώσεις τους και το ενδιαφέρον για μάθηση που έδειχναν οι απορίες τους. Γνωρίζοντας ότι ο πολιτισμός τους δεν επιτρέπει πολλά μαθησιακά ενδιαφέροντα στα κορίτσια από τη στιγμή που αυτά αποκτήσουν γυναικείες καμπύλες, σκέφτηκα με κάποια ευγνωμοσύνη τους γονείς τους -ελπίζω να βγω αληθινή.

Έπειτα ήταν ο μικρός αλητάκος με το θεσπέσιο χαμόγελο και το ξανθό τουλούφι που έπεφτε συνεχώς πάνω στα γαλανά του μάτια, πρωταγωνιστής στις σκηνές που εκτυλίσσονταν σε όλες τις αίθουσες.

Όταν η Σοφία μίλησε για τα έντομα και ανέφερε πως πρώτος ο Αριστοτέλης τους έδωσε το όνομά τους τότε ο μικρός αναφώνησε χαριτωμένα με... ολίγη μαγκιά: «ποιος Αριστοτέλης, ο Ωνάσης»;

Σε κάποια άλλη ομάδα που ξεναγούσα ένας μαθητής με ρώτησε ποιο είναι το όνομα του εντυπωσιακού κρυστάλλου που βρίσκεται λίγο πριν από την έξοδο. «Είναι ο αμέθυστος», του απάντησα. «Και γιατί δεν είναι μεθυσμένος;» με αντιρώτησε. Το γιατί το έμαθα αργότερα, ρωτώντας άλλους, συναδέλφους: οι αρχαίοι Έλληνες φορούσαν σαν φυλαχτό τον αμέθυστο, γιατί πίστευαν ότι τους προστάτευε από τις συνέπειες της μέθης. Ωραία λοιπόν, μαθαίνω και μου αρέσει!

Η Αγγελική είναι Γεωλόγος με μεταπτυχιακές σπουδές στη γεωχημεία (University of Newcastle), τη μικροπαλαιοντολογία (Univ. of Oslo), τη στρωματογραφία (Παν/μιο Αθηνών) με παρακολούθηση πολλών σεμιναρίων, και με προσφορά στα εκπαιδευτικά προγράμματα των Φίλων από το 1994.

Μαρία Τόγια

Γεννήθηκα το 1973 και είμαι φοιτήτρια του Ιστορικού Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η επαφή μου με το Μουσείο ξεκίνησε όταν ήμουν μικρή, όταν οι γονείς μου είχαν τη φαινή ιδέα να με γράψουν στην «Παρέα». Αργότερα η επαφή χάθηκε, όμως η σχέση είχε πια δημιουργηθεί. Όταν φέτος πληροφορήθηκα ότι οι Φίλοι αναζητούσαν εθελοντές - ξεναγούς ανταποκρίθηκα αμέσως. Ήμουν ωστόσο φοβισμένη από την ιδέα ότι θα μιλούσα μπροστά σε 50 άτομα έστω και αν αυτά ήταν δεκάχρονα παιδιά ή μάλλον εξάτιας αυτού.

Τελικά αποδείχτηκε ότι οι φόβοι μου ήταν αβάσιμοι και η ασχολία υπέροχη.

Απολαμβάνω τα εκστασιασμένα πρόσωπα των παιδιών μπροστά στην καμηλοπάρδαλη και τα άλλα ζώα, τα γεμάτα απορία βλέμματά τους μπροστά στα μυστήρια των τεκτονικών πλακών τις έξυπνες ή πολλές φορές αστείες ερωτήσεις τους. Χαίρομαι πραγματικά που το Μουσείο μου έδωσε τη δυνατότητα να συμμετέχω σε ένα τόσο χρήσιμο και ενδιαφέρον πρόγραμμα και ελπίζω να συνεχίσει να ανοίγει τις πόρτες του και να παρουσιάζει τους θησαυρούς του σε παιδιά από όλη την Ελλάδα.

Άννα Κουvelάκη

Ζω στη Δροσιά με την οικογένειά μου. Έχω δύο κόρες: τη Στέλλα 19 ετών (πρωτοετή φοιτήτρια στη Σχολή Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών), την Αθηνά, 17 ετών, και ένα γιο, το Μανώλη, 15 ετών.

Μεγάλωσα στην Κηφισιά (1^ο Δημοτ. και 1^ο Γυμν. Κηφισιάς) και πάντα ήμουν υπερήφανη επειδή στην πόλη μου βρίσκεται το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας.

Το 1980 μόλις είχα προσληφθεί στην Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία αναγκάστηκα να παραιτηθώ για να δημιουργήσω οικογένεια.

Έχω προσφέρει υπηρεσίες στο παρελθόν στη Δανειστική Βιβλιοθήκη του Δημοτικού Σχολείου Δροσιάς και είμαι μέλος της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας.

Το έργο που κάνω την περίοδο αυτή στο Μουσείο με κάνει να νιώθω και μεγάλη χαρά.

Μαριάννα Παρτινεβέλου - Τασούλα

Είμαι ξεναγός. Από το 1983-1990 ξεναγήσα ανελλιπώς σ' όλους τους χώρους και τα μουσεία της Ελλάδας, γκρουπ σχολικά και μη, με ειδικά ή γενικά ενδιαφέροντα. Αλλά επειδή ως

γνωστόν κάθε κατεργάρης ανήκει στον πάγκο του, και οι ξεναγοί στα μουσεία τους, μετά την «αποστρατεία» μου, βρήκα πολύ ειδυλλιακό το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και κυρίως το Βοτανικό τμήμα όπου απ' τον Νοέμβριο προσφέρω τις ταπεινές ξεναγήσεις μου στα μικρά λουλούδια της σχολικής ηλικίας.

Ρουμπίνα Αγγελοπούλου - Κασιμίπρα.

Γεννήθηκε στο Μεσολόγγι και ζει στην Κηφισιά.

Σπούδασε στο φυσιογνωστικό του Πανεπιστημίου Αθηνών αλλά εργάστηκε ως εφοριακός, υπάλληλος και πήρε σύνταξη ως

Διευθύντρια του Υπουργείου Οικονομικών.

Εδώ και χρόνια εργάζεται εθελοντικά στο υδροβιολογικό τμήμα του Μουσείου και από φέτος προσφέρει τις υπηρεσίες της, επίσης εθελοντικά, ως ξεναγός του Μουσείου μας.

Κατερίνα Παπαθανασιάδη - Μάμου

Γεννήθηκα στην Πάτρα και είμαι απόφοιτος του Αρσακείου Πατρών. Το 1966 πήρα το δίπλωμα της επίσημης διερμηνέως - μεταφράστριας από το Υπουργείο Παιδείας της Βαυαρίας στο Μόναχο.

Επί δύο χρόνια εργάστηκα στη γραμματεία του Προέδρου του ΕΒΕΑ (Εμπορ. και Βιομ. Επιμελητήριο Αθηνών) καθώς και στη Δ/ση Δημοσίων Σχέσεων.

Στη συνέχεια προσλήφθηκα στο νεοσύστατο Οργανισμό Προώθησης Εξαγωγών, όπου παρέμεινα 23 χρόνια μέχρι τη συνταξιοδότησή μου το 1995.

Τώρα ασχολούμαι με μεταφράσεις κειμένων. Είμαι παντρεμένη με τον Πολιτικό Μηχανικό Τηλέμαχο Παπαθανασιάδη και έχω μια κόρη 15 χρονών.

Θεώνη Σωτηρχοπούλου

Γεννήθηκε στην Πάτρα. Αποφοίτησα από το σχολείο των γονιών μου «Τα εκπαιδευτήρια Σωτηρχοπούλου». Πήρα πτυχίο πλάνου από το Εθνικό Ωδείο Αθηνών.

Σπούδασα Αγγλική Φιλολογία στο Λονδίνο και από τότε ασχολήθηκα με τη διδασκαλία. Συνεχίζω να εργάζομαι έχοντας «Φροντιστήριο Ξένων Γλωσσών».

Έχω μια κόρη. Είμαι μέλος του Συμβουλίου Ξυθρού Σταυρού Νεότητος Νέας Σμύρνης.

Αγαπώ τα παιδιά και κυρίως το παιδί «μαθητή» γιατί πιστεύω ότι μετά τη νηπιακή του ηλικία, η μαθητική και γενικά εφηβική περίοδος της ζωής του είναι πολύ σημαντική και για την μετέπειτα εξέλιξή του.

Είμαι χρόνια μέλος των Φίλων του Μουσείου από πίστη στο έργο που προσφέρει, χωρίς όμως να έχω ασχοληθεί ενεργά ως τη στιγμή που η κ. Μαργαριτοπούλη με ρώτησε αν ήθελα να ξεναγώ εθελοντικά. Φυσικά, αμέσως δέχτηκα γιατί είναι ένας τομέας που με συγκινεί και με ενδιαφέρει για δύο βασικούς λόγους: Για τη φύση, που αγαπώ πολύ, και το παιδί.

Παρόλο που μένω στη Ν. Σμύρνη και χρειάζεται αρκετή ώρα για να φθάσω στο καθήκον μου, το κάνω ευχάριστα και το απολαμβάνω.

Νίντια Καραβαγγέλη

Γεννήθηκε στην Αθήνα, κι είχα την τύχη να ζήσω σ' ένα μικρό σπίτι με κήπο και με ζώα. Εκεί με την καθοδήγηση της μητέρας μου έμαθα ν' αγαπώ και να σέβομαι τη φύση και τη ζωή.

Πριν πάω σχολείο, πήρα τα πρώτα μου μαθήματα γαλλικών από μια ηλικιωμένη κυρία από το Κορδελίο της Μικράς Ασίας. Μου μετέφερε την αγάπη της για τη γνώση και για τη γαλλική γλώσσα. Έτσι πιστεύω ότι δεν ήταν τυχαίο ότι έγινα καθηγήτρια γαλλικών.

Με τα δύο μου διπλώματα: – Professorat. – Licencence des lettres modernes, καθώς και με το – Diplôme de méthodologie, εργάστηκα στην Αθήνα σε φροντιστήριο και σε ιδιαίτερα μαθήματα, καθώς και στο ελληνικό σχολείο στην GABON και στη Νιγηρία για 12 χρόνια. Με την επανεγκατάστασή μου στην Ελλάδα συνεχίζω τα ιδιαίτερα μαθήματα.

Όταν μου πρότειναν να λάβω μέρος στις ξεναγήσεις του Μουσείου δέχτηκα με χαρά, διότι αυτό ήταν μια καταπληκτική ευκαιρία για μένα, να ασχοληθώ με δύο τομείς που αγαπώ: τη φύση και το παιδί. Και κυρίως διότι έτσι θα μπορώ να

περάσω μηνύματα αγάπης και σεβασμού για το περιβάλλον.

Μανώλης Χατζηλευθερίου

Ο Μανώλης σπούδασε Γεωλογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και παρακολούθησε αρκετά επιστημονικά σεμινάρια. Είναι μέλος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και του Συλλόγου Ελλήνων Γεωλόγων. Μι-

λάει καλά Αγγλικά.

Παραδίδει μαθήματα θετικών επιστημών σε φροντιστήριο Μέσης Εκπαίδευσης κι έτσι έχει ένα πρωινό ελεύθερο για τις ξεναγήσεις.

Το Μανώλη δεν τον βοήκαμε εμείς, μας βοήκαε αυτός: Ένα πρωί στο Μουσείο παρακολούθησε κάποια ξενάγηση, έμαθε πως γίνεται εθελοντικά και σιγά-σιγά μπήκε στο κλίμα.

Το σημαντικότερο είναι πως ο Μανώλης είναι το μόνο αγόρι της παρέας και τον έχουμε μη βρέξει και μη στάξει.

Κατερίνα Τσιάμια

Γεννήθηκε στην Κηφισιά το 1969, όταν ακόμα η βλάστηση ήταν πυκνότερη απ' τα σπίτια, κι έτσι έμαθα ν' αγαπώ τη φύση από μικρή.

Για να μπορώ να χαίρομαι περισσότερο τη φυσική ζωή, σπούδασα στη Γυμναστική Ακαδημία.

Στο Μουσείο Γουλανδρή μ' έφερε το ενδιαφέρον μου για το περιβάλλον και η επιθυμία να συναναστραφώ τα παιδιά των σχολείων και όλους όσους μοιραζόμαστε τα ίδια ενδιαφέροντα.

Αταλάντη Παπουτσάνη - Κασαράκη

Γεννήθηκε στην Αθήνα, τελείωσα την Γερμανική σχολή το 1967 και στη συνέχεια πήγα στο Μόναχο και πήρα το δίπλωμα της Γερμανικής γλώσσας. Το 1972 ήμουν Hostess των επισήμων στους Ολυμπιακούς αγώνες στο Μόναχο. Για ορισμένα χρόνια δούλεψα στην εταιρεία Παπουτσάνη. Τώρα κάνω PR για διάφορες εταιρείες και επιχειρήσεις.

Είμαι παντρεμένη με τον Πολ. Μηχανικό Δημήτρη Κασαράκη και έχω ένα γιο 21 ετών.

Κατερίνα Γιόφτσαλη

Ένα κορίτσι 22 που ξεχωρίζει κυρίως λόγω ύψους ανάμεσα στα παιδιά αλλά και τους μεγάλους.

Η Κατερίνα σπουδάζει παιδαγωγικά στο Πανεπιστήμιο Θράκης και αποφάσισε να κάνει τη διπλωματική της εργασία στη Μουσειο-παιδαγωγική, σ' εμάς. Πρόσφατα αρχίσε και η ίδια να ξεναγεί.

Και τώρα τα πρόσωπα που στελεχώνουν το πωλητήριο

Μιράντα

Ευαγγελιάτου - Αγγελοπούλου

Γεννήθηκε στην Αθήνα και μεγάλωσε στην Κηφισιά.

Τελείωσε τις Σχολές Γραμματέων, Λογιστών, και Διακοσμητών. Γνωρίζω Γαλλικά και Αγγλικά. Είμαι παντρεμένη και έχω

δύο αγόρια.

Η γνωριμία μου με το Μουσείο άρχισε το 1983 όταν έγραψα τον γιό μου στο παιδικό τμήμα. Από τότε ξεκίνησε και η εθελοντική μου εργασία σε διάφορους τομείς άλλοτε ως συνοδός και ξεναγός στις παιδικές εκδρομές, άλλοτε ως «εισπράκτορας» εισιτηρίων, εκδηλώσεων και συνδρομών (όπου επέδειξα μεγάλο ταλέντο κατά δήλωση της Αννούλας μας!) άλλοτε ως... «ζαχαροπλάστης» σε εκδηλώσεις της «Παρέας» και των Φίλων. Πέρασα και από την γραμματεία των φίλων, γράφοντας ατέλειωτους φακέλλους (προ computer) αλλά λόγω τσιγάρου... μετατέθηκα στην Boutique του Μουσείου όπου βρίσκομαι και σήμερα.

Γεωργία Καζαντζή

Γεννήθηκε στην Αθήνα, μεγάλωσε στο Μαρούσι, και τελείωσε το γυμνάσιο (σημερινό Λύκειο) στην Κηφισιά. Παντρεύτηκα κι έμεινα στην Αθήνα για 15 χρόνια και από το 1978 κατοικώ στην Κηφισιά. Έχω 2 παιδιά και εγγό-

νι υπό κατασκευήν.

Αποφάσισα να δουλέψω εθελοντικά στο Μουσείο Γουλανδρή, διότι αγαπώ πολύ τη φύση και θέλω να συμβάλλω όσο μπορώ στην προστασία του περιβάλλοντος.

Μαίρη Αλεξιά

Μεγάλο ψώνιο με ότι έχει σχέση με τη φύση. Ασχολούμαι με κηπουρική, με τα ζώα με το σπίτι μου, με τα εγγόνα μου, όχι απαραίτητα μ' αυτή τη σειρά. Μ' αρέσουν τα ταξίδια και οι ελληνικοί χοροί όπου επιδιδομαι με μαζία. Στους «Φίλους» βρήκα αδελφές ψυχές κι ένα πνεύμα συνεργασίας και προσφοράς που μ' ενθουσιάζει.

Νίκη Ανδρικοπούλου

Από παιδί αγαπούσα τη φύση και αργότερα είχα την ευκαιρία ν' ασχοληθώ προσωπικά με τη δημιουργία ενός μικρού κτήματος πάνω στο βουνό.

Με μεγάλη δυσκολία λόγω των καιρικών συνθηκών και του άγονου εδάφους, κατέληξα στα κατάλληλα φυτά, θάμνους και δένδρα.

Όπως τυχαίως βρέθηκα να συμμετέχω στις εκδηλώσεις της υπαίθρου με τους Φίλους του Μουσείου Γουλανδρή.

Ενθουσιάστηκα και θέλησα κι εγώ να μπω σ' αυτήν την οικογένεια των Φίλων.

Στην αρχή ένιωσα λίγο σαν αλεξιπτωτιστής, το ενδιαφέρον όμως ήταν τόσο έντονο, ώστε γρήγορα το ξεπέρασα. Ελπίζω και εύχομαι να βρεθούν κι άλλοι πολλοί που θα μας ακολουθήσουν.

Χριστίνα Τσιάμα

Γεννήθηκα στην Κηφισιά. Σπούδασα Νομικά. Η φύση, ο πολιτισμός και οι ανθρώπινες σχέσεις νιώθω ότι είναι το πεδίο της ζωής μου. Στο χώρο του Μουσείου Γουλανδρή βρίσκω ένα κομμάτι από τον εαυτό μου.

Ελένη Μπαλατζή

Η κ. Μπαλατζή, ευγενής και διακριτική, συνεπής και αθόρυβη, έρχεται πάντα όταν πρέπει. Η κ. Μπαλατζή ενδιαφέρεται ζωηρά για τη φύση και θυμώνει όταν καταστρέφεται. Πιστεύει στη δουλειά που κάνουμε στο Μουσείο και ιδίως στην ενημέρωση του κοινού. Είναι επίσης εθελόντρια του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού.

Για να λειτουργήσει όμως όλη αυτή η στελέχωση χρειάζεται σχολαστική οργάνωση που γίνεται από τη Λόις και τη Σοφία

Λόις Κάτρη

Από το Μπρίστολ Αγγλίας, καθηγήτρια Αγγλικής γλώσσας και θεάτρου. Την πρώτη γνωριμία με το Μουσείο Γουλανδρή την είχα πριν επτά χρόνια όταν μέλη του παιδικού τμήματος των Φίλων ήταν τα δύο μας παιδιά.

Έτσι είχα την ευκαιρία να γνωριστώ με το περιβάλλον του Μουσείου με ευχάριστο και δημιουργικό τρόπο. Εδώ και λίγα χρόνια βοηθάω εθελοντικά και συντονίζω το πρόγραμμα παρουσίας στο πωλητήριο του Μουσείου.

Σοφία Λουίζη

Στο κρεβάτι με πυρετό και η Άννα να σου ζητά επιμόνως το βιογραφικό σου... Γεννήθηκα στον Πειραιά, στο Πασαλιμάνι κι ίσως εκεί ακόμη ανήκω, γιατί εκεί περπάτησα μ' ένα κούκλο ναυτάκι αγκαλιά, εκεί φόρεσα την ποδιά του σχολείου, αλλά και μίνι και μάξι, εκεί... Άσε καλύτε-

ρα, ο πυρετός με κάνει ευάλωτη στις αναμνήσεις και μπορεί να τρέξει κανένα δάκρυ.

Οι σπουδές στο Φυσιολογικό ήρθαν σαν αποτέλεσμα του εκπαιδευτικού εκείνου συστήματος, όταν για άλλα ξεκινούσες και άλλα σπούδαζες και σε μια εποχή που η επιστημονική ενασχόληση με τη Φύση προκαλούσε περιέργεια ή και κάποιο χαμόγελο, ακόμη και στον ίδιο τον πατέρα μου. Ύστερα παντρεύτηκα και πέρασαν εικοσιπέντε χρόνια. Η σχέση του ανθρώπου με τη Φύση πέρασε από την ψευδαίσθηση της ανθρωποκεντρικής δημιουργίας στην πραγματικότητα της ισορροπημένης συνύπαρξης και η ενασχόληση με τη Φύση κατά οποιονδήποτε τρόπο έγινε ανάγκη και ηθική υποχρέωση. Αυτή την ηθική υποχρέωση κληθήκαμε να εκπληρώσουμε με το πρόγραμμα της εθελοντικής ξενάγησης του Μουσείου που άρχισε τον περασμένο Νοέμβριο.

Το πρόγραμμα αυτό είναι συνέχεια της μακρό-

χρονης προσφοράς των Φίλων του Μουσείου, συμμετοχή και συμπαράσταση στο έργο του Μουσείου, συμμετοχή στην αναζήτηση νέου κώδικα αξιών, νέας ηθικής, όπως το ήθελε ο Άγγελος Γουλανδρής. Και είναι προσφορά ψυχής τε και σώματος, δύσκολη, απαιτεί μελέτη, συνέπεια, χαμόγελο και εισπράττει κυρίως μακροπρόθεσμα. Ίσως όμως έτσι μπορέσουμε να αντικρίσουμε τη Φύση με το κεφάλι ψηλά, γιατί εκείνη μας έθρεψε και μας ανάθρεψε και θα συνεχίσει να το κάνει αν εμείς αναθεωρήσουμε τις ιδέες και τις πράξεις μας.

Και πολύ σύντομα θα γίνει βράδυ και θα γίνει πρωί... χιλιετία τρίτη. Και ίσως δει ο Θεός ό,τι καλόν...

Το αφιέρωμα αυτό αφορά εθελοντές από τον Οκτώβριο του '98 και μετά. Ασφαλώς υπάρχουν αξιόλογοι και συνεπείς εθελοντές και από το παρελθόν και τώρα. Επιφυλασσόμεθα...

ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Όνομ/μο

Επαγγ. /ιδιότητα

Ηλικία άλλη εθελ. εργασία πού;

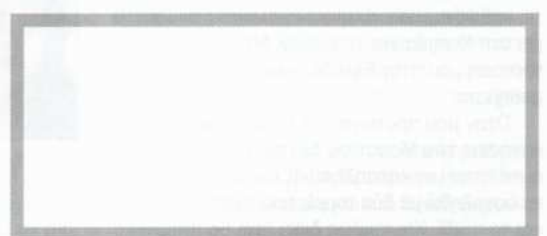
Δ/ση

Τηλ. / fax:..... (πρωινές ώρες)

Διαθέσιμες ημέρες: ΔΕ. ΤΡ. ΤΕ. ΠΕ. ΣΑ. ΚΥ..... (τσεκάρετε ανάλογα).....

Ιδιοκτήτης:
«ΦΙΛΟΙ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ»
Λεβίδου 13, 145 62 Κηφισιά
τηλ. 8083.289, 8015.870

Εκδότης: Άννα Κρεμέζη - Μαργαριτούλη
© Φίλοι Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Διόρθωση κειμένων Αγγελική Βαρελλά
Στοιχειοθεσία-Σελιδοποίηση-Φίλμς Εκτύπωση
λιθογραφείο "Βιβλιοσυνεργατική ΑΕΠΕΕ"
Λ. Ηρακλείου 153 - Περισσός - τηλ. 2185756
Τιμή τεύχους για τα μη μέλη των «Φίλων» ΔΡΧ.:200

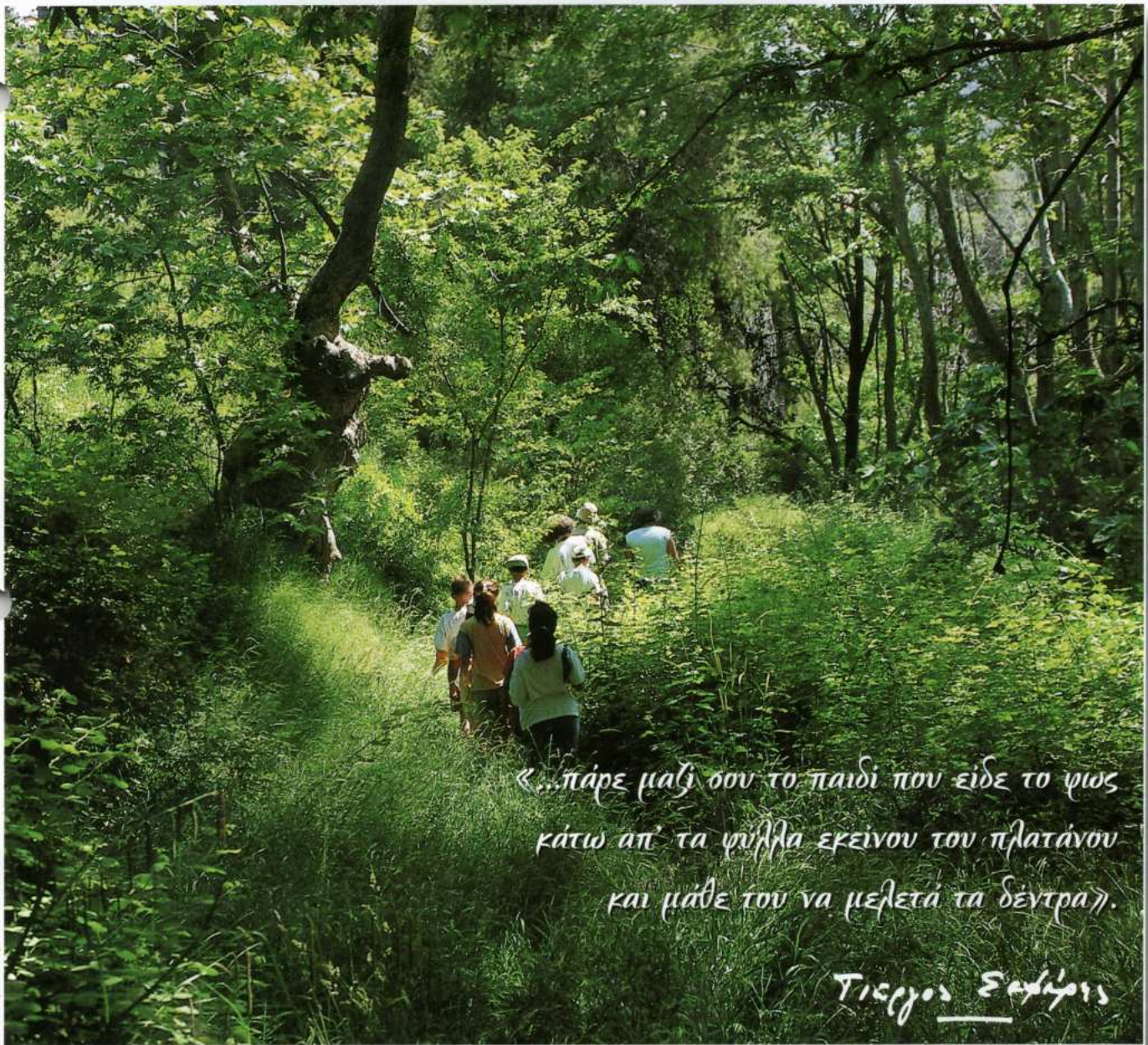

η παρέα του μουσείου

Έτος ιδρύσεως 1978

Τριμηνιαία έκδοση των Φίλων του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

«...πάρε μαζί σου το παιδί που είδε το φως
κάτω απ' τα φύλλα εκείνου του πελατάνου
και μάθε του να μελετά τα δέντρα».

Τίτλος Σελίος

Ξόβεργες στην Κηφισιά;

Φωτο: Μ. Μακρίδου

Μικρά ίσια κλαδάκια, αλειμμένα με κολλώδη ουσία από ιξό και μέλι, δένονται με επιδεξιότητα πάνω στο πουρνάρι. Πάνω σ'αυτά τα κλαδάκια κολλούν τα πόδια των ανυποψίαστων πουλιών και είναι αδύνατο να φύγουν.

Απρόσμενο κι όμως πραγματικό. Παιδιά της πόλης όλοι μας δεν είχαμε ξαναδεί κάτι παρόμοιο.

Βρισκόμαστε στο Βιομηχανικό Πάρκο της Κηφισιάς, δέκα μόλις λεπτά μακριά απ' το σχολείο μας –το 2ο γυμνάσιο Κηφισιάς– και 4 χιλιόμετρα από το πολυσύχναστο κέντρο της πόλης μας. Σκοπός μας ήταν –στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης– να εξερευνήσουμε το Ρέμα της Πύρνας και να καταγράψουμε τις αυθαιρεσίες που γίνονται εις βάρος του. Ξεναγός ο σημερινός μας δήμαρχος ο κ. Βασίλης Βάρσος.

Σ' ένα σημείο κάποιοι νεαροί ενοχλήθηκαν από την παρουσία μας. Θα τους χαλούσαμε τα σχέδια.

Σ' ένα μικρό πουρνάρι είχαν στήσει ξόβεργες και με τη βοήθεια «κραχτών» μικρών δηλαδή ωδικών πουλιών που είχαν τοποθετήσει σε κλουβιά στη βάση του θάμνου, προκαλούσαν τα άγρια πουλιά της περιοχής. Όσα απ' αυτά πλησίαζαν, κάθονταν ανύποπτα στις ξόβεργες και δεν μπορούσαν να ξαναφύγουν! Σ' ένα μεγαλύτερο κλουβί, σκεπασμένο με ξερά χόρτα, μετρήσαμε τη «λεία» της ημέρας! 15-20, φλώροι νευρικοί και τρομαγμένοι γνώριζαν την αιχμαλωσία!

Προσπαθήσαμε να πείσουμε τους νεαρούς να απελευθερώσουν τα πουλιά χωρίς επιτυχία. Μόνο όταν ο κύριος Βάρσος τους απείλησε με το κινητό του τηλέφωνο –ότι θα καλέσει την αστυνομία –τότε, άνοιξαν τα κλουβιά και τα πουλιά πέταξαν ελεύθερα!

Ξεσπάσαμε σε χαρούμενα ξεφωνητά και χειροκροτήματα. Για μας ήταν μια εμπειρία συναρπαστική. Νιώσαμε ότι εκείνη την ημέρα είχαμε κάνει κάτι χειροπιαστό για τη σωτηρία της άγριας ζωής του τόπου μας.

Το μεγάλο κλουβί με τη... λεία της ημέρας. Αυτά τα πουλιά θα κατέλγαν σε καταστήματα για να πουληθούν και να ζήσουν το υπόλοιπο της ζωής τους σ' ένα κλουβί κρεμασμένο σε κάποιο μπαλκόνι.

Χάρis στις προσπάθειές μας τα πουλιά βρήκαν πάλι την ελευθερία τους από τον ίδιο το νεαρό που πριν λίγο τα είχε αιχμαλωτίσει.

Φωτο: Μ. Μακρίδου

Ιξός και ξόβεργες

Φωτο: Ε. Μπούμαν

Φωτο: Α. Κ.Μ

Οι Ιξόβεργες κοινώς ξόβεργες πήραν το όνομά τους από τον ιξό, ένα ημιπαρσιτικό φυτό που το επιστημονικό του όνομα είναι *Viscum album*, γαλλικά *gui*, αγγλικά *mistle toe*. Το συναντάμε επάνω σε δένδρα με μαλακό φλοιό, αλλά πιο συχνά επάνω στα έλατα.

Τα πουλιά που τρώνε λαίμαργα τους άσπρους καρπούς του, τους αποβάλλουν αχώνευτους πάνω στα κλαδιά των δένδρων όπου κάθονται. Απ' όλα τα πουλιά, κύριος μεταφορέας των σπερμάτων του είναι ένα είδος τσίχλας που ο Λιναίος ονόμασε *Turdus viscivorus* δηλαδή Τσίχλα η ιξοβόρος, κοινώς τσαρτσάρα.

Το σπέρμα του ιξού περιβάλλεται από κολλώδη ουσία που μόλις έρθει σε επαφή με το φλοιό ενός ζωντανού δένδρου αγκυροβολεί πάνω του και βγάζει ρίζες που σαν αντλίες ρουφούν τους χυμούς του. Στην αρχαιότητα τα φυτά που αναπτύσσονταν ψηλά στα δένδρα και

δεν είχαν ρίζα στη γη τα θεωρούσαν μαγικά. Η Περσεφόνη χρησιμοποιούσε το μαγικό κλαρί του ιξού για να ανοίξει της πόρτες του κάτω κόσμου. Οι Δρυΐδες το αποκαλούσαν «χρυσό κλωνάρι» και χρειάζονταν ολόκληρη ιεροτελεστία για να το κόψουν από το δένδρο.

Οι ιερείς των Κελτών έστελναν τους νεαρούς βοηθούς τους με κλωνάρια ιξού στα χέρια να αναγγείλουν στο λαό την είσοδο του Νέου Χρόνου. Ίσως σ' αυτή την συνήθεια να οφείλεται το έθιμο στην Ευρώπη να στολίζουν τα σπίτια τους τα Χριστούγεννα με κλωνάρια ιξού (γκι) για να τους φέρει ευτυχία. Στην αρχαιότητα χρησιμοποιούσαν ακόμη τους καρπούς για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες κατά της στειρότητας, της επιληψίας και ως αντίδοτο στις διάφορες δηλητηριάσεις.

Το κυνήγι των μικρών πουλιών με ξόβεργες ήταν γνωστό από τα αρχαιότερα χρόνια.

Ο καρπός του ιξού (ή γκι), περιβάλλεται από κολλώδη ουσία. Μόλις έρθει σ' επαφή με φλοιό ζωντανού δένδρου "αγκυροβολεί" πάνω του και βγάζει ρίζες που ρουφούν τους χυμούς του δένδρου σαν αντλίες. Αυτή η κολλώδη ουσία χρησιμοποιείται στις ξόβεργες.

Για να τις κατασκευάσουν παίρνουν μικρά ίσια κλαδιά μήκους 25-35 εκατοστών, που τα αλείφουν με την κολλώδη ουσία του καρπού του ιξού ανακατεμένη με μέλι. Τα κλαδάκια αυτά δένονται στα μεγαλύτερα κλαδιά ενός δένδρου ή ενός θάμνου, τα ανύποπτα πουλιά κάθονται πάνω στις ξόβεργες κολλάνε πρώτα τα πόδια τους και ύστερα τα φτερά τους και έτσι δεν μπορούν να ξεφύγουν. Χρησιμοποιούνται για μικρά ωδικά πουλιά, καρδερίνες, σπίνους και φλώρους. Τα παλιότερα χρόνια δεν υπήρχε παντοπωλείο, εργαστήριο, αυλή ή καφενείο χωρίς ένα κλουβί μ' ένα τέτοιο πουλί. Η μέθοδος αυτή του κυνηγιού ήταν πολύ διαδεδομένη ιδιαίτερα στην επαρχία. Το υπουργείο Γεωργίας με ειδικό νόμο που ισχύει από το 1924 απαγόρευσε το κυνήγι με τις ξόβεργες.

Βέβαια το κακό έχει περιοριστεί, δε έχει όμως εξαλειφθεί! Είναι κρίμα γιατί τα μικρά αυτά πουλιά μας δίνουν τόση χαρά όταν τα ακούμε να κελαηδούν ελεύθερα στη φύση και είναι τόσο πολύτιμα για την ισορροπία των οικοσυστημάτων της πατρίδας μας.

Πληροφορίες πάρθηκαν από τα βιβλία: «Λουλούδια και δένδρα» Α. Μουράτη, Εκδ. Λιβάνη «Η Ελληνική χλωρίδα στο μύθο στην Τέχνη στη λογοτεχνία» Ε. Μπάουμαν. Εκδ. ΕΕΠΦ. Εγκυκλοπαίδεια Δρανδάκη Τόμος Ε' «Φυτολογία» Εκδοτικής Αθηνών. σχέδια: Ν. Πέτρου

Μαρίνα Μακρίδου

Μια εικόνα... Μια απογοήτευση...

Μια εικόνα είναι 1.000 λέξεις και 1.000 λέξεις ζωντανεύουν μια εικόνα, φτάνει το ένα να ανήκει στο άλλο. Η μέριμνα του να φωτογραφίσεις την κατάλληλη φάση, να αρχειοθετήσεις και να βρεις όταν σου χρειαστεί την εικόνα που θα

απειράχτα. Αλλά και κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα των Φίλων, συχνά πρωτότυπη σε σύλληψη και σχεδιασμό, απεικονίζεται σε φωτογραφίες slides ή video - ταινίες, και τηρείται πλήρες αρχείο.

τεκμηριώσει το κείμενό σου, δεν είναι απλή υπόθεση. Απαιτεί προνοητικότητα, φαντασία, οργάνωση και τάξη χαρακτηριστικά σπάνια στην εποχή του «άρπα-κόλα».

Απλή υπόθεση είναι η δημοσίευση στο κείμενό μου της εικόνας κάποιου άλλου, χωρίς αναφορά του ονόματός του, έτσι ώστε να θεωρηθεί δικιά μου.

Έχουμε αναφέρει και στο παρελθόν, ότι το ενημερωτικό μας δελτίο «οι Φίλοι - η Παρέα» δεν τυπώνεται σε ανακυκλωμένο χαρτί, ακριβώς επειδή μιλάει με την εικόνα. Επειδή, μέσα στα 15 χρόνια που εκδίδεται, διακεκριμένοι επιστήμονες του εμπιστευθήκαν σπάνιες φωτογραφίες και slides που πάντα επεστράφησαν

Η αναφορά των πηγών των εικόνων, των ιδεών ή των κειμένων, όχι μόνο δεν μειώνει τον εκδότη ή το συγγραφέα, αλλά αντίθετα δείχνει την ικανότητά του για συνεργασία και την εμπιστοσύνη που εμπνέει, ώστε να του επιτραπεί να τα χρησιμοποιήσει.

Αντίθετα η απόκρυψη των πηγών δείχνει ατομικισμό, προχειρότητα και ασέβεια προς τους συνανθρώπους μου, έννοιες απόλυτα αντίθετες με την περιβαλλοντική ιδέα.

Όταν αφήσω στον ήλιο το παγούρι μου, το νερό θα ζεσταθεί και δεν θα πίνεται. Τότε λοιπόν πίνω κρυφά από το παγούρι του διπλανού μου που μερίμνησε να το βάλει στη σκιά.

Το Δ.Σ. των "Φίλων" του Μ.Γ.Φ.Ι.

Ιδιοκτήτης:
«ΦΙΛΟΙ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ»
Λεβίδου 13, 145 62 Κηφισιά
τηλ. 8083.289, 8015.870

Εκδότης: Άννα Κρεμέζη - Μαργαριτούλη
© Φίλοι Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Διόρθωση κειμένων Αγγελική Βαρελλά
Στοιχειοθεσία-Σελιδοποίηση-Φίλμς Εκτύπωση
λιθογραφείο "Βιβλιοσυνεργατική ΑΕΠΕΕ"
Λ. Ηρακλείου 153 - Περισσός - τηλ. 2185756
Τιμή τεύχους για τα μη μέλη των «Φίλων» ΔΡΧ.:200

